

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 14Svp/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9622200228
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200228.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana, JUDr. Petry Príbelskej, PhD., JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, LL.M., PhD., v právnej veci žalobcu: W. K. N., L. XX.XX.XXXX, J. Ž. XXX, XXX XX Ž., zastúpeného: JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Popradská 82, 040 11 Košice, proti žalovanému: Atila Géňa, L. XX.XX.XXXX, J. Ž., XXX XX Ž., zastúpeného: JUDr. Matúš Lemeš, advokát, Kuzmányho 29, 040 01 Košice, o preskúmanie ústavnosti a zákonnosti volieb starostu obce Žehňa konaných dňa 29. októbra 2022, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a .

II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I.

Volebná žaloba

1. Najvyššiemu správne mu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „správny súd“) bola dňa 7. novembra 2022 doručená žaloba vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v zmysle § 312a a nasl. zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej len „SSP“), ktorou sa žalobca domáhal súdneho prieskumu volieb starostu obce Žehňa konaných 29. októbra 2022 konkrétne, aby najvyšší správny súd zrušil rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásil za zvoleného starostu žalobcu, eventuálne aby vyhlásil predmetné voľby za neplatné. Zároveň žalobca žiadal, aby správny súd priznal správnej žalobe odkladný účinok v zmysle § 185 písm. a) SSP a aby mu priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania.

2. Z obsahu žaloby a jej príloh vyplýva, že žalobca sa vo voľbách na funkciu starostu obce umiestnil na druhom mieste s počtom hlasov 283. Žalovaný vyhral voľby s počtom hlasov 371. Vo voľbách starostu obce bolo odovzdaných 654 platných hlasov.

3. Žalobca namietal, že žalovaný nespĺňa podmienky na výkon pasívneho volebného práva podľa § 6 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/2014 Z.z.“ alebo „zákon o voľbách“). Poukázal na to, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za úmyselné trestné činy, pričom má za to, že nedošlo k zahladeniu odsúdenia pri všetkých trestných činoch žalovaného. Uviedol, že žalovaný v roku 2018 síce vyhral voľby na funkciu starostu v obci Žehňa, avšak tieto voľby boli nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. PL ÚS 54/2018 zo dňa 16.01.2019 vyhlásené za neplatné, a to z dôvodu prekážky výkonu pasívneho volebného práva na strane

žalovaného. Následne o zahľadení odsúdení žalovaného rozhodol Okresný súd Prešov uznesením sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019 a Okresný súd Dolný Kubín uznesením sp. zn. 7Nt6/2019 zo dňa 17.07.2019, ktorých kópie (v anonymizovanej podobe) priložil k žalobe. Žalobca uviedol, že z uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019 vyplýva, že k tomuto dátumu bolo z odpisu z registra trestov žalovaného zistené, že tento bol desaťkrát súdne trestaný. Žalobca tiež doplnil, že uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7Nt6/2019 zo dňa 10.07.2019 súd zahľadil odsúdenému (žalovanému) jeho odsúdenia uložené mu rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín - sp. zn. 3T/118/1999 zo dňa 20.10.1999, trestným rozkazom Okresného súdu Martin - sp. zn. 1T/138/2001 zo dňa 06.11.2001 a rozsudkom Okresného súdu Prešov - sp. zn. 3T/43/2012 zo dňa 26.11.2012.

4. Žalobca je toho názoru, že v prípade žalovaného nebolo vykonané zahľadenie odsúdenia pre tri úmyselné trestné činy, za ktoré bol žalovaný odsúdený, a to rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok - sp. zn. 2T 85/99 zo dňa 10.04.2000, rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín - sp. zn. 3T 117/01 zo dňa 13.09.2006 a rozhodnutím Okresného súdu Prešov sp. zn. 1T 58/17 zo dňa 19.06.2017. Poukázal na to, že i keď danými rozhodnutiami došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, má za to, že keďže sa jedná o samostatné úmyselné trestné činy, za ktoré bol žalovaný právoplatne odsúdený, aj tieto mali byť zahľadené (pozn.: formálny rozhodnutím súdu), a to bez ohľadu na to, že sa nimi trest žalovanému neuložil. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenia § 163 a § 167 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v platnom znení (ďalej len „Trestný poriadok“), ako aj na ustanovenia § 92 a § 93 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v platnom znení (ďalej len „Trestný zákon“ alebo „Tr. zák.“). Žalobca dôvodil, že výroky o vine a upustení od potrestania žalovaného ostali naďalej v platnosti nezahľadené. Uviedol, že nerozumie, prečo sa v odpise z registra trestov, ktorý bol citovaný v uznesení Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019, pri zázname ohľadom rozhodnutia Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2T 85/99 a rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T 117/01 uvádza, že na páchatela sa hľadá, akoby nebol odsúdený, keď tieto - podľa jeho názoru - neboli zahľadené. Zároveň uviedol, že pri zázname týkajúcom sa rozhodnutia Okresného súdu Prešov - sp. zn. 1T 58/17 v predmetnom odpise taký dovetok nie je, čo podľa jeho názoru dokazuje, že ani toto odsúdenie nebolo zahľadené.

5. Žalobca následne uviedol, že má podozrenie, že žalovaný bol odsúdený aj za iný trestný čin. Tento predpoklad odôvodňoval tým, že žalovaný „opakovane zavádzal volebnú komisiu v roku 2018 pokiaľ ide o jeho bezúhonnosť“. Nakoľko sa žalobca nevie dostať k odpisu registra trestov, resp. rozhodnutia súdov sú v časti mena a priezviska anonymizované, nevie zabezpečiť ako dôkaz verejné listiny o súčasnom profile trestnej zodpovednosti žalovaného. Navrhol preto vykonať dokazovanie prostredníctvom zabezpečenia odpisu registra trestov žalovaného, ako aj zabezpečenia všetkých rozhodnutí súdov o všetkých trestných činoch žalovaného. Uvedené žiadal „aj kvôli častým administratívno-právnym, gramatickým a štylistickým pochybeniam v záznamoch registra trestov [...]“.

6. Žalobca zároveň v texte žaloby formuloval aj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, ktorý odôvodnil tak, že okamžitým výkonom záverov miestnej volebnej komisie by hrozila závažná ujma, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok. Žalovaný by sa na podklade tejto zápisnice ujal funkcie starostu a verejnú funkciu by tak vykonávala osoba, ktorá minimálne desaťkrát spáchala úmyselný trestný čin. Uviedol, že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom, práve naopak.

II.

Vyjadrenie žalovaného, vyjadrenie žalobcu

7. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 09.12.2022 uviedol, že ju považuje v celom rozsahu za nedôvodnú. Pokiaľ má žalobca za to, že u žalovaného bola daná prekážka práva byť volený v zmysle ust. § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z., nedôvodnosť tohto tvrdenia podľa žalovaného preukazujú tri priložené výpisy z Registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky - zo dní 25.07.2022, 07.09.2022 a 08.11.2022. Vo všetkých troch zmieňovaných výpisoch z registra trestov má uvedené, že žalovaný nemá záznam v registri trestov. Z ustanovení § 10 ods. 1 prvá veta a § 11 zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o registri trestov“) potom podľa žalovaného vyplýva, že tvrdenia žalobcu v podanej žalobe v tom zmysle, že žalovaný nemal v rozhodnom čase zahľadené odsúdenia, nezodpovedajú skutočnosti. Nakoľko žalovaný bol zaregistrovaný ako kandidát na starostu obce Žehňa dňa 12.09.2022, je podľa neho nesporné, že neexistovala predmetná prekážka pasívneho volebného práva.

8. Žalovaný poukázal aj na to, že v čase podania príslušného vyhlásenia pre účely jeho registrácie ako kandidáta do volieb o tom, že „nemá prekážky práva byť volený“, mal k dispozícii výpis z registra trestov zo dňa 25.07.2022, a preto odmieta akékoľvek obvinenia žalobcu z nekalého konania.

9. Žalovaný nepovažoval za dôvodné bližšie sa vyjadrovať k tvrdeniam žalobcu viažucim sa ku skutočnostiam pred 4 rokmi (pozn. správneho súdu - voľby do orgánov územnej samosprávy uskutočnené v roku 2018) a rovnako označil za nepatričné, ak sa žalobca vyjadroval k osobnosti žalovaného, ktoré sú pre meritum veci bez právnej relevancie.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhol, aby najvyšší správny súd žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na úplnú náhradu trov konania.

11. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním zo dňa 16.11.2022 (pozn. správneho súdu - správne má byť „16.12.2022“) tak, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalovaného a zotrváva na dôvodoch podanej žaloby.

III.

Súvisiaca právna úprava

12. Podľa § 11 písm. f) SSP, najvyšší správny súd rozhoduje v konaní vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

13. Podľa § 312a SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať vydania rozhodnutia o neústavnosti alebo nezákonnosti napadnutých volieb, a tým zabezpečiť slobodnú súťaž politických síl.

14. Podľa § 312h ods. 3 SSP, správny súd rozhoduje o žalobe spravidla bez pojednávania; pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné.

15. Podľa § 124 ods. 1 SSP, správny súd vykonáva dôkazy na pojednávaní; to neplatí, ak sa pojednávanie nenariaďuje.

16. Podľa § 124 ods. 3 SSP, ak sa pojednávanie nenariaďuje, správny súd vykoná dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise.

17. Podľa § 312h ods. 2 SSP, správny súd môže žalobu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že aj keby dôvody uvedené v žalobe podľa § 312f písm. e) boli pravdivé, nebolo by možné žalobe vyhovieť; prijať rozhodnutie o odmietnutí žaloby z tohto dôvodu možno len jednomyselne. Ak správny súd žalobu neodmietol alebo nezastavil konanie, doručí žalobu žalovaným a vyzve ich na vyjadrenie k nej; súčasne si vyžiada všetky volebné dokumenty, a ak je to potrebné, vypočuje svedkov a zadováži potrebné vysvetlenia a správy.

18. Podľa § 102 ods. 1 SSP, orgány verejnej správy sú povinné na požiadanie predložiť správne súdu v určenej lehote riadne vedený administratívny spis alebo iné doklady, listiny a písomnosti, ako aj podať vyjadrenie k veci.

19. Podľa § 102 ods. 2 SSP, povinnosť podľa odseku 1 sa primerane vzťahuje aj na iné orgány verejnej moci, právnické osoby a fyzické osoby.

20. Podľa § 312j ods. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju.

21. Podľa § 6 zákona č. 180/2014 Z. z., prekážkou práva byť volený je

a) výkon trestu odňatia slobody,

b) právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené,

c) pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

22. Podľa § 44 Trestného zákona, súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43, ak pokladá trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

23. Podľa § 92 Trestného zákona, súd môže zahliadiť odsúdenie, ak odsúdený viedol po výkone alebo odpustení trestu, alebo po premlčaní jeho výkonu riadny život nepretržite po dobu najmenej

- a) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov,
- b) päť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok,
- c) tri roky, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok.

(2) Ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b) až l), k zahladeniu dochádza ich vykonaním.

(3) Ak odsúdený preukázal po výkone alebo odpustení trestu alebo premlčaní jeho výkonu svojím vzorným správaním, že sa napravil, môže súd zahliadiť odsúdenie na žiadosť odsúdeného i pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1.

(4) Doba uvedená v odseku 1 sa v prípade, že sa u podmienične prepusteného a podmienične prepusteného s dohľadom má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď odsúdený bol podmienične prepustený, spravuje dĺžkou skutočného výkonu trestu. Ak bol trest zmiernený rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky, spravuje sa dĺžkou trestu takto zmierneného.

(5) Odsúdenie sa zahladzuje, ak to nariadi prezident Slovenskej republiky na základe svojho práva zahládzat' odsúdenie formou milosti alebo amnestie.

24. Podľa § 10 ods. 1 zákona o registri trestov, výpis z registra trestov je verejná listina, ktorou sa preukazuje, či osoba bola alebo nebola právoplatne odsúdená. Za výpis z registra trestov právnickej osoby sa považuje aj zoznam právoplatne odsúdených právnických osôb (ďalej len „zoznam“) podľa § 10a.

25. Podľa § 11 zákona o registri trestov, vo výpise z registra trestov sa uvedú nezahladené odsúdenia súdom Slovenskej republiky, ako aj súdom iného členského štátu Európskej únie a súdom iného štátu, ktorých rozhodnutia boli uznané súdom Slovenskej republiky, vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení a primeraných obmedzení alebo povinností, ak sa podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona nehľadí na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

26. Podľa § 13 ods. 1 zákona o registri trestov, odpis registra trestov je verejná listina, v ktorej sa uvádzajú údaje o

- a) každom právoplatnom odsúdení a to aj súdom iného členského štátu Európskej únie alebo súdom iného štátu, ktorého rozhodnutie bolo uznané súdom Slovenskej republiky,
- b) priebehu výkonu trestu a priebehu výkonu ochranného opatrenia,
- c) odsúdeniach, hoci podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona boli zahladené.

IV.

Právne posúdenie veci najvyšším správny súdom

27. Najvyšší správny súd po tom, čo ustálil, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 312c SSP), včas (§ 312e SSP) a obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 312f SSP), že žalobu nie je možné odmietnuť v zmysle § 312h ods. 2 prvá veta SSP a že vo veci v zmysle § 312h ods. 3 nie je potrebné nariadiť pojednávanie, pristúpil k preskúmaniu dôvodov, pre ktoré žalobca napadol ústavnosť a zákonnosť volieb starostu obce Žehňa. Úvodom materiálnej časti odôvodnenia tohto rozsudku potom najvyšší správny súd uvádza, že dôvodom pre podanie žaloby vo veci bolo primárne to, že žalovaný v čase volieb do orgánov územnej samosprávy (2022), resp. v čase realizácie s tým súvisiacich formálno-právnych úkonov (registrácia kandidáta) - podľa žalobcu nespĺňal podmienku pasívneho volebného práva, resp. že na jeho strane mali existovať prekážky volebného práva podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách. Žalobca zároveň ako dôvody súdneho napadnutia volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Žehňa označil to, že - vzhľadom na predchádzajúce zavádzajúce konanie žalovaného, existuje závažné podozrenie, či žalovaný „nebol odsúdený aj za ďalší trestný čin“, ako aj to, že žalovaný „v čase registrácie nemal zahladené odsúdenia za trestné činy, ktoré si dal následne zahliadiť po registrácii.“. Podľa názoru žalobcu teda žalovaný zavádza volebnú komisiu a okresný súd.

28. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na to, že významná časť argumentácie žalovaného obsiahnutá v žalobe sa týka komunálnych volieb v roku 2018, ktoré ale nie sú predmetom tohto súdneho

konania, a preto im najvyšší správny súd nevenoval osobitnú pozornosť - napr. str. 6 žaloby, časť „Ad Podozrenie z odsúdenia za iný trestný čin“, kde žalobca tvrdí, že žalovaný v roku 2018 zavádzal volebnú komisiu - pokiaľ ide o jeho bezúhonnosť, a preto dopĺňa, že „ani v tomto momente nemôžeme dôverovať Atilovi Géňovi, že podmienku „bezúhonnosti“, t.j. neodsúdenia za úmyselný trestný čin spĺňa z pohľadu nových odsúdení.“; rovnako napr. na str. 7 žaloby, časť „Ad Nezahľadenie trestných činov v čase rozhodovania o registrácii“, kde žalobca odkazuje na rozhodnutie Okresného súdu Prešov (sp. zn. 12S/2/2019) a uvádza, že okresný súd rozhodol vo veci len na základe podkladov žalovaného, pričom podľa žalobcu si žalovaný až „o mesiac na to nechal zahladiť uznesením OS Prešov 5Nt/33/2019“. K tomuto najvyšší správny súd uvádza, že právne alebo mimoprávne konanie žalobcu vo vzťahu k predchádzajúcim komunálnym voľbám alebo v súvislosti s nimi je z pohľadu rozhodovanej veci a v rozsahu vznesených žalobných bodov, irelevantné. Najvyššiemu správne súdu v tomto konaní neprislúcha hodnotiť zákonnosť alebo správnosť konania žalovaného v iných súdnych konaniach, keď tento svoju revíziu právomoc musí viazať výlučne na tie žalobné body, ktoré svojou skutkovou alebo právnou povahou môžu dopadať na ústavnosť a zákonnosť výsledkov volieb do orgánov územnej samosprávy konaných v roku 2022.

29. Podstatným žalobným bodom, ktorý musel správny súd následne skúmať a hodnotiť pre účely tohto konania bolo z uvedeného dôvodu to, či žalovaný spĺňal podmienku bezúhonnosti pre existenciu pasívneho volebného práva do orgánov územnej samosprávy (do funkcie starostu obce - rok 2022), resp. či na strane žalovaného neexistovala prekážka pasívneho volebného práva tak, ako táto vyplýva z § 6 písm. b) zákona o voľbách. Podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách, prekážkou práva byť volený je právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin, ak odsúdenie nebolo zahladené. Z uvedeného vyplýva, že prekážkou práva byť volený nie je právoplatné odsúdenie za akýkoľvek trestný čin, ale len za trestný čin úmyselný, pričom zároveň platí, že v prípade, ak došlo k zahladeniu takéhoto trestného činu, prekážka práva byť volený neexistuje.

30. V rámci posudzovania tejto kľúčovej právnej otázky uvedenej v bode 29 tohto odôvodnenia, najvyšší správny súd vychádzal najmä z výpisov registra trestov žalovaného, odpisov registra trestov žalovaného, z obstaraných vyjadrení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a podporne sa oboznámil aj s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. PL ÚS 54/2018 zo dňa 16.01.2019), ktoré sa týkalo identického účastníka konania ako je žalovaný v tomto súdnom konaní a predmet sporu sa rovnako týkal prekážky voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách na strane žalovaného. Predmetné podklady následne najvyšší správny súd hodnotil samostatne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, pričom z dôvodu zabezpečenia prehľadnosti tohto rozsudku, súd svoje úvahy skoncipoval do podoby ucelených textových jednotiek so samostatnými podnadpismi tak, ako sú tieto uvedené v ďalších častiach tohto odôvodnenia.

[výpisy z registra trestov]

31. V súlade s § 312h ods. 3 SSP, najvyšší správny súd žalobu vo veci doručil žalovanému, ktorý sa k nej vyjadril podaním zo dňa 09.12.2022 (doručeným najvyššiemu správne súdu dňa 12.12.2022) - k tomu pozri čl. II tohto rozsudku. Súčasťou tohto podania žalovaného boli aj kópie troch výpisov z registra trestov (výpis - číslo žiadosti: 9819-20220907-006012-802-1-1, kód RT: A168T7OBUGI7L, dátum a čas: 07.09.2022, 09:20, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-220906-5495, ďalej výpis - číslo žiadosti: 9819-20221108-006012-802-1-5, kód RT: A1693305473UB, dátum žiadosti: 08.11.2022, 14:30, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-221108-6675 a výpis - žiadosť číslo: 9819-20220725-006021-013-1-4, kód RT: A168NU8O3Q18B, dátum a čas: 25.07.2022, 10:55, evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii: 7346-220725-4736). Vo všetkých výpisoch priložených k vyjadreniu žalovaného je uvedené, že žalovaný „Nemá záznam v Registri trestov GP SR“. Výpisy z registra trestov žalovaného sú vydané k trom rôznym dátumom (25.07.2022, 07.09.2022 a 08.11.2022), pričom vzhľadom na termín samotných komunálnych volieb (29.10.2022) je zrejmé, že tieto sa viažu tak k časovému úseku pred konaním volieb, ako aj k časovému úseku po príslušných komunálnych voľbách.

32. Súčasťou každého výpisu z registra trestov bola aj osvedčovacia doložka podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) a Vyhlášky Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu 331/2018 Z. z.

33. Vyjadrenie žalovaného (vrátane kópií troch výpisov z registra trestov) bolo následne doručené žalobcovi, ktorý sa k nemu vyjadril tak, že sa s argumentáciou žalovaného nestotožňuje a že navrhuje obstarat' odpis z registra trestov žalovaného, resp. všetky rozhodnutia súdov o všetkých trestných činoch žalovaného. I napriek trom výpisom z registra trestov žalovaného mal teda naďalej za to, že žalovaný nemá zahladené nasledovné trestné činy: rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok zo dňa 10.04.2000, sp. zn. 2T 85/99, rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 13.9.2006, sp. zn. 3T 117/01 a rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 19.06.2017, sp. zn. 1T 58/17. Pravosť výpisov z registra trestov predložených súdu žalovaným a súvisiacich osvedčovacích doložiek, žalobca žiadnym spôsobom nespochybnil.

34. Najvyšší správny súd i napriek uvedenému uskutočnil informatívne overenie príslušných konverzií v Centrálnom registri o zaručených konverziách (Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu), a to podľa čísiel jednotlivých konvertovaných dokumentov (na základe ich jedinečného identifikačného čísla - „evidenčné číslo záznamu o zaručenej konverzii“ - k tomu pozri bod 31 tohto odôvodnenia) a zistil, že predmetné listiny boli riadne zaručene konvertované z elektronickej podoby do listinnej podoby Slovenskou poštou, a.s. (podľa osobitných právnych predpisov). Vychádzajúc aj z tohto parciálneho zistenia, nemal správny súd dôvod pochybovať o autenticite predmetných listín (resp. ich osvedčovacích doložiek).

35. Podľa § 10 ods. 1 (veta prvá) zákona o registri trestov, výpis z registra trestov je verejná listina, ktorou sa preukazuje, či osoba bola alebo nebola právoplatne odsúdená. Podľa § 11 zákona o registri trestov, vo výpise z registra trestov sa uvedú nezahladené odsúdenia súdom Slovenskej republiky, ako aj súdom iného členského štátu Európskej únie a súdom iného štátu, ktorých rozhodnutia boli uznané súdom Slovenskej republiky, vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení a primeraných obmedzení alebo povinností, ak sa podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona nehľadí na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

36. Z vyššie uvedených podkladov (výpisov z registra trestov) potom najvyšší správny súd dospel bez ďalšieho k záveru, že žalovaný v čase registrácie kandidátov do volieb do orgánov územnej samosprávy (2022), resp. v čase konania týchto volieb, nemal vo výpise z registra trestov žiaden záznam (všetky predchádzajúce odsúdenia mal zahladené).

[odpisy registra trestov, vyjadrenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky]

37. I napriek záveru uvedenému v bode 36 tohto odôvodnenia a prihliadajúc na opakovaný návrh žalobcu na doplnenie dokazovania odpisom z registra trestov, obstaral správny súd v priebehu konania o podanej žalobe aj odpis z registra trestov žalovaného, a to v mesiacoch november 2022 (21.11.2022), január 2023 (09.01.2023), ako aj v mesiaci február 2023 (01.02.2023).

38. Z takto obstaraných odpisov z registra trestov vyplýva, že žalovaný bol právoplatne odsúdený celkovo desaťkrát, a to za rôzne trestné činy. Pre prehľadnosť ich najvyšší správny súd uvádza v rovnakom poradí, v akom sú uvedené v odpisoch a uvádza k nim tiež vybrané doplňujúce údaje (a takto na ne bude odkazovať v ďalších častiach tohto odôvodnenia):

1. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 173/98), amnestia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

2. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 118/99), zahľadenie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,

3. Okresný súd Ružomberok (sp. zn. 2T 85/99), upustenie od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Dolný Kubín, 20.10.1999, spisová značka 3T 118/99, zahľadenie odsúdenia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

4. Okresný súd Martin (sp. zn. 1T 138/01), zahľadenie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,

5. Okresný súd Košice 1 (sp. zn. 7T 298/02), zahľadenie odsúdenia, podľa § 93/1 Tr. zák. sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený,

6. Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 3T 117/01), upustenie od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Košice 1, 26.11.2004, sp. zn. 7T 298/02, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

7. Okresný súd Prešov (sp. zn. 33T 66/12), na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

8. Okresný súd Prešov (sp. zn. 3T 43/12), zahľadenie odsúdenia, na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

9. Okresný súd Prešov (sp. zn. 33T 125/08), na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený,

10. Okresný súd Prešov (sp. zn. 1T 58/17), upustenie od uloženia od súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie Okresný súd Prešov, 26.11.2012, spisová značka 3T 43/12.

39. Z uvedenej sumarizácie je zrejmé, že kým pri položkách 1. až 9. má žalovaný v odpise z registra trestov explicitne uvedené „na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený“, pri položke č. 10 takáto informácia uvedená nie je (čo uvádza aj sám žalobca v texte žaloby).

40. Najvyšší správny súd si preto procesnými úkonmi uskutočnenými podľa § 312h ods. 3 (posledná veta) SSP, resp. § 102 SSP - vyžiadal od Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vysvetlenie, prečo nie je pri položke č. 10 v odpise z registra trestov žalovaného uvedená informácia o tom, že sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený.

41. V prípise zn. IX Spr 396/22/1000-3 zo dňa 14.12.2022 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky k predmetnej otázke uviedla, že „záznam s poradovým číslom 10 v odpise registra trestov na osobu Atila Géňa, L.. XX.XX.XXXX, je zapísaný v súlade s podkladmi evidencie doručenými z Okresného súdu Prešov. Tento záznam je obsahovo späťy so záznamom v odpise z registra trestov menovaného s poradovým číslom 8.“

42. Na doplňujúcu žiadosť najvyššieho správneho súdu, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v prípise zn. VI/1 Spr 13/23/1000-3 zo dňa 23.01.2023 uviedla, že „záznam č. 10 v odpise registra trestov osoby Atila Géňa, L.. XX. D. XXXX, sa negeneruje vo výpise z registra trestov, nakoľko obsahovo súvisí s odsúdením evidovaným v odpise č. 8. Uznesenie z príslušného súdu o tom, že na vyššie menovaného sa hľadí, akoby nebol odsúdený, v súvislosti so záznamom generovaným pod poradovým číslom 8 v odpise registra trestov, bolo do registra trestov doručené dňa 23. júla 2019 (a následne bola aj vyznačená zmena v evidencii registra trestov“. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky zároveň doplnila, že vychádzajúc zo skutočnosti, že vo veci - sp. zn. 1T 58/2017 (Okresný súd Prešov) bolo rozhodnuté tak, že sa upustilo od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie žalovaného Okresným súdom Prešov - sp. zn. 3T 43/2012, tento záznam sa v evidencii vyznačuje len v odpise registra trestov. Takýto postup je podľa GP SR dôvodný odkazom na to, že „V prípade, ak je na základe odsúdenia súdom osobe uložený len trest v zmysle upustenia od uloženia súhrnného trestu, vzhľadom na predchádzajúce odsúdenie, by na podklade existujúcej legislatívy nebolo možné takúto lehotu určiť a nebolo by možné dosiahnuť zahľadenie takéhoto odsúdenia a jeho následné nevykazovanie vo výpise z registra trestov.“ [poznámka správneho súdu: rozumej - lehota relevantná pre účely zahľadenia odsúdenia].

43. Z doručeného vysvetlenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je potom správne súdu zrejmé, že i keď pri položke č. 10 v odpise z registra trestov žalovaného nie je explicitne uvedené, že sa na páchatel'a (žalovaného) hľadí, akoby nebol odsúdený (čo sa odvíja od obsahu trestného listu, ktorý bol doručený registru trestov Okresným súdom Prešov pre účely realizácie zmien v evidencii), k zahľadeniu predmetného odsúdenia (položka č. 10) došlo, resp. toto trestné rozhodnutie nepredstavuje prekážku voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z., a to práve z dôvodu vecného prepojenia tohto záznamu na trestný záznam č. 8. O zahladení odsúdenia uvedeného v položke č. 8 odpisu pritom bolo riadne rozhodnuté príslušným súdom (Okresný súd Dolný Kubín, sp. zn. 7Nt 6/19), čo nespochybňuje ani žalobca. Na tomto závere nemení nič ani to, že pri obdobných položkách v odpise registra trestov žalovaného, t.j. pri rozhodnutiach, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu (položka č. 3 - rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 2T 85/99 a položka č. 6 - rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 3T 117/01), a ktoré sa týkajú ďalších dvoch rozsudkov, na ktoré žalobca v žalobe poukazoval ako na nezahladené, explicitná informácia o ich zahladení uvedená je. V zákone o registri trestov najvyšší správny súd neidentifikoval žiadnu takú úpravu, ktorá by výslovne určovala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky povinnosť pri jednotlivých záznamoch v odpise explicitne uvádzať informáciu o tom, že došlo k zahladeniu, čo z logiky veci nepochybne vyplýva z toho, že v odpise z registra trestov sa uvádzajú len také odsúdenia, pri ktorých k zahladeniu došlo (a preto sa neuvádzajú vo výpise z registra trestov).

44. Správny súd zároveň dopíňa, že o vysvetlenie vo vzťahu k položke č. 10 požiadal aj Okresný súd Prešov, ktorý k veci kvalifikované vyjadrenie, na ktoré by najvyšší správny súd mohol prihliadať ako na materiálne vyjadrenie od uvedeného súdu, neobdržal (správne súdu však bolo dňa 19.01.2023

doručené na vedomie e-mailové vyrozumienie z Okresného súdu Prešov zo dňa 11.01.2023, ktoré dozorná úradníčka Okresného súdu Prešov adresovala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Predmetné vyjadrenie však nebolo poskytnuté zákonným sudcom, ako ani predsedom príslušného súdu a nemôže byť preto hodnotené ako relevantné pre toto konanie).

[základné trestnoprávne posúdenie veci najvyšším správny súdom]

45. Odhliadnuc od vysvetlenia poskytnutého Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, aj najvyšší správny súd je toho názoru, že ak rozhodnutím trestného súdu došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, zahľadanie takéhoto rozhodnutia sa materiálne musí viazať na zahľadanie toho rozhodnutia, vzhľadom ku ktorému došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Podľa § 92 Trestného zákona je totiž primárnym kritériom pre zahľadanie odsúdenia to, aby došlo k vykonaniu, odpusteniu alebo premlčaniu výkonu trestu. Je zrejmé, že ak sa trestným rozhodnutím upustilo od uloženia súhrnného trestu, neexistuje primárne kritérium, od ktorého by sa mohlo odvíjať skúmanie ďalších súvisiacich zákonných podmienok podľa § 92 Trestného zákona pre zahľadanie odsúdenia (zákonom stanovený časový úsek, počas ktorého viedol odsúdený riadny život). V takýchto prípadoch sa totiž rozhoduje o zahladení odsúdenia za celú zbiehajúcu trestnú činnosť, za ktorú bol uložený jeden trest. V súdnej veci potom rozhodnutie o zahladení odsúdenia vydané vo vzťahu k položke č. 8 v sebe subsumuje aj zahľadanie vo vzťahu k rozhodnutiu uvedenému v položke č. 10, keďže v tomto rozhodnutí bolo upustené od uloženia súhrnného trestu práve odkazom na rozhodnutie špecifikované v položke č. 8 odpisu registra trestov, resp. položka č. 10 nemôže byť vnímaná ako prekážka voliteľnosti (na strane žalovaného) podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách.

46. Vychádzajúc z vyššie uvedeného považuje najvyšší správny súd za nesprávny ten predpoklad žalobcu, že sa osobitne - samostatným súdnym rozhodnutím - musia zahladzovať aj tie trestné rozhodnutia, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Naopak, pri upustení od potrestania dochádza k zahladeniu ex lege (§ 40 ods. 3 Trestného zákona) a pri rozhodnutiach, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu sa uplatňuje postup uvedený v bode 45. tohto rozsudku. Aj bez formálneho úkonu zahľadania rozhodnutím súdu je rozhodnutia, ktorými sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu, potrebné považovať za zahladené, resp. ako na odsúdenie, ktoré nie je prekážkou voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách, ak došlo k riadnemu zahladeniu trestného rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému bolo upustené od uloženia súhrnného trestu. Pri zahladení odsúdenia za zbiehajúcu trestnú činnosť totiž podľa najvyššieho správneho súdu musí platiť, že zahľadanie rozhodnutia, ktorým bol trest uložený, dopadá aj na súvisiace rozhodnutie, v ktorom došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu.

47. Uloženie konkrétneho trestu je totiž vo svojej podstate *conditio sine qua non* pre možnosť zahľadania odsúdenia podľa § 92 Trestného zákona. Uvedené nepochybne vyplýva aj z odbornej literatúry (napr. „Podmienkou zahľadania odsúdenia výrokom súdu je, aby - trest bol vykonaný, odpustený alebo premlčaný, - uplynula stanovená doba podľa výmery uloženého trestu, - odsúdený v tejto dobe nepretržite viedol riadny život.“ MENCEROVÁ, Ingrid. § 92 [Podmienky zahľadania odsúdenia]. In: BURDA, Eduard, ČENTĚŠ, Jozef, KOLESÁR, Juraj, ZÁHORA, Jozef a kol. Trestný zákon I. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2010, ISBN 978-80-7400-324-0.), ale aj z rozhodovacej praxe trestných súdov (napr. Okresný súd Veľký Krtíš - uznesenie zo dňa 16.07.2021 - sp. zn. 10Nt/9/2021 - „Napriek tomu, že odsúdený žiadal o výmaz tohto odsúdenia, súd o ňom nerozhodoval, pretože ide o podmienené odsúdenie a navyše trest bol zrušený rozsudkom OS VK 2T 281/2003 uložením súhrnného trestu“, alebo z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Tos/153/2019 zo dňa 24.03.2020 - „O zahladení odsúdenia súd rozhoduje len v prípade, ak bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody a tento bol vykonaný, odpustený alebo bol jeho výkon premlčaný.“). Tak doktrína, ako aj rozhodovacia prax trestných súdov teda jednoznačne indikuje, že zahladzovať (podľa § 92 a nasl. Trestného zákona) sa môžu formálne len také trestné rozhodnutia, ktorými sa uložil konkrétny trest. Absencia trestu v trestnom rozhodnutí, ktorým sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu sekundárne znamená, že takéto rozhodnutie sa samostatne - osobitne - formálne nezahladzuje, ale účinky zahľadania takéhoto rozhodnutia sa odvíjajú od zahľadania trestného rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému došlo k upusteniu do uloženia od súhrnného trestu.

48. Opačný výklad by - paradoxne - znamenal, že kým trestné rozhodnutia, ktorými sa ukladá napr. nepodmienečný trest odňatia slobody, môžu byť za splnenia ďalších zákonných podmienok zahladené

(§ 92 Trestného zákona), trestné rozhodnutie, ktorým sa upúšťa od uloženia súhrnného trestu by fakticky nemohlo byť zahladené nikdy. Takýto výklad pritom najvyšší správny súd považuje nielen za nelogický a právne iracionálny, ale v zásade aj za výklad ústavnoprávne neudržateľný. V tejto súvislosti dáva správny súd do pozornosti požiadavku ústavno-konformného výkladu, z ktorej vyplýva požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb (II. ÚS 148/06, m. m. IV. ÚS 96/07). Nedá sa v tomto kontexte opomenúť to, že takéto rozhodnutia (t.j. rozhodnutia, ktorými sa upustilo od uloženia súhrnného trestu), Generálna prokuratúra Slovenskej republiky do výpisu z registra trestov páchatel'a ani neuvádza (k tomu pozri vyššie bod 42), ale tieto zapisuje len do odpisu z registra trestov, čo v spojitosti s § 10, § 11 a §13 vo svojej podstate znamená, že takéto odsúdenie je fakticky akoby „od počiatku“ zahladené. Prihliadajúc aj na skutočnosti uvedené v tomto bode odôvodnenia potom najvyšší správny súd nemohol predmetnú právnu vec posúdiť inak ako tak, že všetky tri rozhodnutia, o ktorých má žalobca za to, že ich žalovaný nemá zahladené (k tomu pozri vyššie bod 4 tohto odôvodnenia), nevyhodnotil ako prekážku volebného práva podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z.

[skoršie - súvisiace rozhodnutie ústavného súdu ako podporný interpretačný základ pre toto konanie]

49. Bez ohľadu na právne názory uvedené vyššie, najvyšší správny súd nemohol v rámci rozhodovanej veci opomenúť skorší nález Ústavného súdu Slovenskej republiky - PL. ÚS 54/2018-30 zo dňa 16. januára 2019, ktorý sa týka identického účastníka konania na strane žalovaného (odporca v konaní pred ústavným súdom) ako je žalovaný v tomto konaní. Právnym základom ústavnej sťažnosti sťažovateľa v roku 2018 bolo rovnako to, že žalovaný nespĺňal podmienku bezúhonnosti v rámci volieb starostu obce Žehňa, ktoré sa konali dňa 10. novembra 2018. Najvyšší správny súd potom vzhľadom na tieto skutočnosti, identifikoval medzi konaním pred ústavným súdom a týmto konaním skutkovú a právnu koreláciu, ktorá odôvodňovala oboznámenie sa s predmetným rozhodnutím ústavného súdu.

50. Žalobca bol pritom v tejto veci úspešný, keď ústavný súd vo výpise z registra trestov žalovaného zo dňa 6. decembra 2018 identifikoval 4 trestné záznamy (čl. III citovaného nálezu), čo následne vyvolalo potrebu vyhlásenia volieb starostu obce Žehňa (2018) za neplatné. Jednalo sa pritom o rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín (sp. zn. 3T 118/99 z 20. októbra 1999), rozhodnutie Okresného súdu Martin (sp. zn. 1T 138/01 zo 6. novembra 2001), rozsudok Okresného súdu Prešov (sp. zn. 33T 66/2019 zo dňa 19. novembra 2012) a rozsudok Okresného súdu Prešov (sp. zn. 3T 43/2012 zo dňa 26. novembra 2012). Predmetné rozhodnutia sú uvedené v odpise registra trestov žalovaného ako položky č. 2, 4, 7 a 8.

51. Položka č. 10 (pri ktorej nie je uvedená informácia o tom, že sa na páchatel'a hľadá, akoby nebol odsúdený) teda nebola uvedená ani vo výpise z registra trestov žalovaného (zo dňa 6. decembra 2018), z ktorého pri svojom rozhodovaní vychádzal ústavný súd. Toto je podľa názoru najvyššieho správneho súdu nepochybne determinované práve tým, že rozhodnutím uvedeným v položke č. 10 žalovanému žiadny trest uložený nebol, resp. že položka č. 10 odpisu sa vecne vzťahovala na položku č. 8, ktorá vo výpise z registra trestov uvedená bola (k tomu porovnaj aj body 43 až 44 a body 45 až 48 tohto odôvodnenia).

52. Na strane druhej, v aktuálnych výpisoch z registra trestov žalovaného (predložených žalovaným v tomto konaní) nie je uvedená ani jedna z položiek, ktoré ústavný súd v minulosti viedli k záveru o tom, že na žalovaného sa v rozhodnom čase (2018) nemohlo hľadiť ako na bezúhonného a - naopak - pri všetkých štyroch záznamoch, ktoré ústavný súd v minulosti vyhodnotil ako prekážku voliteľnosti žalovaného podľa predloženého výpisu z registra trestov, je v aktuálnych odpisoch registra trestov žalovaného uvedené „na páchatel'a sa hľadá, akoby nebol odsúdený“ (k tomu pozri položky č. 2., 4., 7. a 8. v aktuálnych odpisoch registra trestov žalovaného - pozri bod 38 tohto odôvodnenia vyššie).

[záver]

53. Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti - a to osobitne vysvetlenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky obstarané v priebehu tohto konania - a tiež vychádzajúc z právnych záverov uvedených v bode 45 a nasl. tohto rozsudku, najvyšší správny súd v súdnej veci nezistil, že by na strane žalovaného existovali prekážky volebného práva podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách - v rámci volieb do orgánov územnej samosprávnej konaných dňa 29. októbra 2022 - keď zároveň ustálil, že:

a) tri výpisy z registra trestov predložené žalovaným v tomto konaní (a z časového hľadiska relevantné pre registráciu žalovaného ako kandidáta na funkciu starostu obce Žehňa) obsahujú informáciu, že žalovaný nemá v registri trestov žiadny záznam (čo vedie k záveru, že sa na neho s prihladením na § 10, § 11 a § 13 zákona o registri trestov hľadá - v kontexte § 6 písm. b) zákona o voľbách - ako na osobu bezúhonnú);

b) odpisy registra trestov žalovaného obstarané v tomto konaní nevyvracajú záver vyplývajúci z výpisov registra trestov podľa písm. a). V odpisoch registra trestov žalovaného správny súd neidentifikoval také odsúdenia, pri ktorých nedošlo k zahladeniu, resp. na ktoré by nebolo možné nahliadať tak, že predstavujú prekážku voliteľnosti žalovaného podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 (k tomu pozri právne názory správneho súdu vyššie);

c) položka č. 10 uvádzaná v odpise registra trestov žalovaného (pri ktorej nie je uvedená výslovná informácia o tom, že sa na páchatel'a hľadá, akoby nebol odsúdený) nebola súčasťou výpisu z registra trestov žalovaného ani v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci PL. ÚS 54/2018, pričom všetky štyri záznamy pôvodne uvedené v predmetnom náleze ústavného súdu (ako záver o existencii prekážky podľa § 6 písm. b) zákona o voľbách na strane žalovaného) sú už v súčasnosti zahladené (k tomu pozri položky č. 2, 4, 7 a 8 odpisu registra trestov vyššie) - je pri nich uvedená explicitná poznámka indikujúca zahladenie. Vzhľadom na to, že od rozhodnutia ústavného súdu žalovaný - podľa odpisu registra trestov - nebol právoplatne odsúdený za žiadny ďalší trestný čin a zároveň pri všetkých položkách odpisu, ktoré pôvodne tvorili právny základ pre záver ústavného súdu pre neplatnosť volieb (2018) je uvedené, že tieto boli zahladené, nevzhliadol správny súd vo veci okolnosti, ktoré by svedčili o opaku. Naopak, správny súd má za to, že ak by za daných okolností vyhodnotil podklady vo veci inak, mohlo by to na strane žalovaného vyvolať porušenie princípu právnej istoty, keď tento sa nepochybne po zahladení všetkých štyroch odsúdení pôvodne uvádzaných vo výpise z registra trestov zo dňa 6. decembra 2018, z ktorého ústavný súd vychádzal (položky č. 2, 4, 7 a 8 v odpise), dostáva do pozície, kedy by sa mu ako nezahladené v tomto konaní mali pričítať odsúdenia, ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu vo výpise z registra trestov nemal vôbec uvedené (položka č. 3, 6 a 10 odpisu - k tomu pozri žalobu a vyjadrenie žalobcu zo dňa 16.12.2022). V zásadnej ústavnoprávnej rovine pritom platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 300/2018 zo dňa 05.09.2018). V tomto kontexte potom najvyšší správny súd pri výklade zápisov v položke č. 3, 6 a 10 odpisu vzal do úvahy aj porovnanie skutkového a právneho stavu v čase rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci PL. ÚS 54/2018 a tento vyložil v prospech žalovaného. Len pre úplnosť správny súd uvádza, že pri ďalších dvoch rozhodnutiach, na ktoré žalobca poukazoval v texte žaloby (a ktorými bolo v prípade žalovaného tiež upustené od uloženia súhrnného trestu), je v odpisoch registra trestov žalovaného uvedené, že sa na páchatel'a hľadá, akoby nebol odsúdený. Ich zahladenie potom nemôže byť sporné, a to aj vo svetle právnych názorov vyslovených najvyšším správnym súdom v tejto veci.

54. Práve osobitne vo vzťahu k rozhodnutiam, o ktorých žalobca v tomto konaní výslovne deklaroval, že podľa jeho názoru neboli zahladené (k tomu pozri str. 5 žaloby a vyjadrenie žalobcu zo dňa 16.12.2022 - položky č. 3, 6 a 10 v odpise registra trestov žalovaného), a to rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok - sp. zn. 2T 85/99 - položka č. 3 v odpise, ďalej rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín - sp. zn. 3T 117/01 - položka č. 6 v odpise a rozhodnutie Okresného súdu Prešov - sp. zn. 1T 58/17 - položka č. 10 v odpise - správny súd uvádza, že tieto si od príslušných okresných súdov vyžiadal, ako aj rozhodnutia, ktoré s nimi súviseli (rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2T 85/99 zo dňa 10.04.2000, rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T 117/2001 zo dňa 13.09.2006 a trestný rozkaz Okresného súdu Prešov - sp. zn. 1T 58/2017 zo dňa 19.06.2017) a dospel k záveru, že záznamy Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri uvedených položkách v odpise zodpovedajú tomu, čo je uvedené vyššie v tomto rozsudku, t.j. že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o rozhodnutia, ktorými došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, ich zahladenie sa odvíja od zahladenia tých rozhodnutí, vzhľadom ku ktorým došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu. Relevancia tohto záveru najvyššieho správneho súdu nie je redukovaná tým, že pri položke č. 10 takáto informácia (o zahladení) výslovne - formálne uvedená nie je.

55. Nadôvážok najvyšší správny súd uvádza, že vo veci si obstaral aj ďalšie rozhodnutia trestných súdov, ktoré súviseli s jednotlivými položkami uvedenými v odpise registra trestov žalovaného, a to osobitne rozhodnutia, ktorými boli skoršie tresty vo veciach žalovaného zrušené (rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T 118/99 zo dňa 20.10.1999, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/24/05 zo

dňa 30.05.2005 - ktorým bolo meritórne rozhodnuté vo veci Okresného súdu Košice 1 sp. zn. 7T 298/02 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/43/2012 zo dňa 26.11.2012), ako aj tzv. „zahľadzovacie“ rozhodnutia (uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7Nt/6/2019 zo dňa 10.07.2019 a uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 5Nt/33/2019 zo dňa 19.09.2019), pričom neidentifikoval medzi týmito podkladmi a záznamami v registri trestov žiadne okolnosti indikujúce, že by u žalovaného existovala prekážka voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z. (a to aj vzhľadom na právne názory vyslovené vyššie v tomto rozsudku).

56. Záverom považuje správny súd za opodstatnené vyjadriť sa aj k implicitnej námietke žalobcu uvedenej na str. 8 žaloby (v rámečku), kde tento odkazujúc na rozhodnutie ústavného súdu a na tvrdené skoršie zavádzanie okresného súdu, resp. volebných komisií zo strany žalovaného poukazuje na to, že je „potrebné mať na pamäti, že k verejnej funkcii sa snaží dostať osoba - recidivista, ktorá bol 10x odsúdený z trestných činov“. Žalobca tiež uvádza, že „otázka je jednoduchá. Je z hľadiska verejného záujmu žiadúce, aby sa k výkonu funkcie dostala osoba s takýmto spôsobom správania. Prípadne, aby sa spôsobom jej vlastným následne pri výroku neplatnosti volieb, uchádzala o zahľadzovanie odsúdení. Bolo by zaujímavé zistiť aké skutočnosti boli predložené súdom, ktoré doteraz zahľadzovali odsúdenia.“.

57. K uvedenému najvyšší správny súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmavať autonómne „rozhodnutie“ oprávnených voličov vyjadrené v príslušných komunálnych voľbách nad rozsah toho, či boli splnené podmienky ústavnosti a zákonnosti predmetných volieb. V tomto konaní preto najvyššiemu správne súdu nepochybne neprislúcha hodnotiť vecnú - odbornú vhodnosť zvoleného kandidáta alebo jeho morálny profil. Realizácia týchto úkonov totiž prináleží voličom a vyúsťuje do odovzdania hlasu konkrétnemu kandidátovi. Ak žalobca v žalobe naznačil, že „otázka je jednoduchá“ a táto vo svojej podstate spočíva v tom, či je vo verejnom záujme, aby bol vo funkcii starostu recidivista, tak odpoveď na predmetnú otázku je podľa najvyššieho správneho súdu vo svojej podstate tiež relatívne jednoduchá. Správny súd nie je oprávnený v súdnej veci skúmať, ktorý kandidát, t.j. či žalobca alebo žalovaný - spĺňa podmienku „verejného záujmu“, resp. záujmov obce, príp. ktorý z nich túto podmienku spĺňa viac (ak by to aj bolo kvantifikovateľné). Toto uskutočnili voliči v príslušných voľbách. Opak by znamenal popretie vlastnej podstaty princípov demokratických volieb do orgánov územnej samosprávy, kedy by orgán verejnej moci (najvyšší správny súd) meritórne „prehodnocoval“ rozhodnutie voličov tak, že by v súdnom konaní hodnotil, či je voličmi zvolený kandidát v súlade s verejným záujmom (obce) alebo nie. Naviac, aj úvaha žalobcu o desaťnásobnej recidíve žalovaného má v kontexte voliteľnosti do orgánov územnej samosprávy - svoje limity, a to práve v ustanovení § 6 písm. b) zákona o voľbách, ktorú prekážku najvyšší správny súd v súdnej veci neidentifikoval.

V.

Procesné návrhy žalobcu

58. Ako to vyplýva z vyššie uvedeného, najvyšší správny súd v rámci rozhodovania vo veci vychádzal primárne z výpisov registra trestov žalovaného a z odpisov registra trestov, ktoré si v priebehu tohto konania obstaral (a to v súlade s návrhom žalobcu), resp. z nadväzujúcich vyjadrení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky k veci.

59. Žalobca tiež navrhoval, aby si správny súd zabezpečil všetky rozhodnutia súdov o všetkých trestných činoch žalovaného, nakoľko má podozrenie, že tento bol odsúdený aj za iný trestný čin. Uvedené odvodzoval od všeobecného spochybnenia morálneho profilu žalovaného. Zároveň žalobca spochybňoval správnosť evidencie Registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, a to na základe toho, že (i) pri jednom zázname žalovaného nebolo uvedené, že sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, ale pri ďalších dvoch záznamoch, v ktorých sa upúšťalo od potrestania áno [pozn.: k uvedenému pozri toto odôvodnenie vyššie vrátane súvisiacich právnych názorov najvyššieho správneho súdu], (ii) tiež s poukazom na možné pochybenia v registri trestov. Na tomto mieste správny súd zdôrazňuje, že predmetný návrh žalobcu považuje za nepodložený, jedná sa len o jeho domnienku. Úvahy žalobcu o nešpecifikovaných administratívno-právnych, gramatických či iných pochybeniach nie sú spôsobilé vyvrátiť domnienku prezumpcie správnosti výpisu, resp. odpisu z registra trestov, ktoré majú v zmysle § 10 ods. 1 resp. § 13 zákona o registri trestov povahu verejnej listiny. Ani samotná absencia, resp. uvedenie dodatkov v záznamoch v citovanom odpise z registra trestov (na ktorú poukazuje žalobca na str. 6 - šiesty odsek - žaloby) nenaznačuje, že by v registri trestov absentoval ďalší záznam o ďalšom

odsúdení žalovaného. Správny súd preto dospel k záveru, že uvedenú domnienku žalobca dostatočným spôsobom argumentačne nepodložil tak, aby na jej základe vykonal tak rozsiahlu vyhľadávaciu činnosť.

60. Najvyšší správny súd taktiež poukazuje na judikatúru ústavného súdu, v ktorej tento uviedol, že v konaní o volebných veciach sa neuplatňuje vyhľadávacia zásada, ktorá je jednou z hlavných zásad trestného konania (PL. ÚS 52/2011) a že súd v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“, ktorý zisťuje (môže zisťovať) skutkový stav metódami a spôsobmi charakteristickými pre prácu orgánov činných v trestnom konaní. (PL. ÚS 66/2011).

61. Pozornosti správneho súdu ďalej neušlo, že žalobca v podanej žalobe žiadal aj o priznanie odkladného účinku podanej žalobe, konkrétne sa domáhal toho, aby správny súd podľa § 185 písm. a) SSP „priznal odkladný účinok správnej žalobe zo dňa 3.11.2022 vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v obci Žehňa proti zápisnici miestnej volebnej komisie z 30.10.2022 v celej časti V. s označením „Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na starostu obce podľa poradia na hlasovacom lístku“ a „Za starostu obce bol zvolený“.“

62. Správny súd o predmetnom návrhu meritórne nerozhodol, pretože z kontextu príslušných ustanovení SSP vyplýva, že v konaní vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy nemožno volebnej žalobe priznať odkladný účinok. Podstatou odkladného účinku správnej žaloby v zmysle ustanovenia § 184 a nasl. SSP je pozastavenie účinku napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Zápisnica volebnej komisie však nie je rozhodnutím orgánu verejnej správy v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) SSP, ako ani opatrením orgánu verejnej správy v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) SSP. Rovnako nie je uznesením obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja, na ktoré sa v zmysle § 3 ods. 2 SSP primerane vzťahujú ustanovenia SSP týkajúce sa rozhodnutí a opatrení orgánu verejnej správy. Zároveň z príslušných ustanovení pre konanie vo volebných veciach ako osobitného konania podľa SSP, právomoc správneho súdu priznať žalobe odkladný účinok, nevyplýva.

63. Nad rámec uvedeného správny súd dopĺňa, že procesným predpokladom rozhodnutia správneho súdu o priznaní odkladného účinku správnej žalobe je návrh žalobcu, ktorý musí dostatočne osvedčiť existenciu hrozby závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ktoré musia vyplývať z konkrétnych dôkazov ním predložených. Tieto by mohol správny súd následne hodnotiť. V tomto kontexte by z obsahového hľadiska strohý návrh žalobcu - ktorý len reprodukoval zákonný text bez dostatočnej špecifikácie namietanej hrozby - nebol dostatočný na priznanie odkladného účinku predmetnej žalobe, a to ani v prípade, ak by takýto inštitút bol v tomto konaní aplikovateľný.

VI.

Trovy konania

64. Podľa § 167 ods. 1 SSP, správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

65. Podľa § 167 ods. 3 písm. a) SSP, správny súd môže tiež rozhodnúť, že náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

66. Podľa § 168 SSP, žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

67. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 167 a § 168 SSP tak, že ju nepriznal žiadnemu účastníkovi konania. Vo vzťahu k žalobcovi tak urobil preto, lebo tento nemal úspech v konaní.

68. Vo vzťahu k žalovanému najvyšší správny súd vzal do úvahy dôvody hodné osobitného zreteľa. V predmetnej veci sa jedná o výnimočnú situáciu, keď v minulosti v konaní, ktorého účastníkom konania bol identický žalovaný ako je žalovaný v tomto konaní, ústavný súd nálezom sp. zn. PL ÚS 54/2018 zo dňa 16.01.2019 vyhlásil voľby starostu obce Žehňa za neplatné, a to z dôvodu, že žalovaný vtedy nespíňal

podmienky na výkon pasívneho volebného práva. Zároveň správny súd zohľadnil to, že skutočnosť, že žalobcom namietaná vada nemohla mať vplyv platnosť volieb, vyplynula až z listinných podkladov obstaraných v priebehu tohto konania, a to najmä z výpisov a odpisov z registra trestov žalovaného, ku ktorým žalobca nemal a nemohol mať prístup. Žaloba žalobcu tiež nebola šikanózna. Najvyšší správny súd preto s ohľadom na vyššie uvedené zastáva názor, že v predmetnej veci žalovaný nemôže spravodlivo požadovať od žalobcu náhradu trov konania, a preto mu takéto právo nepriznal.

VII.

Záver

69. Vychádzajúc z obstaraných podkladov, po ich vyhodnotení jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach a aplikujúc vyššie uvedené právne názory, dospel najvyšší správny súd k záveru, že v Registri trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky - vo vzťahu k žalovanému nie je vedený žiadny taký trestný záznam, pri ktorom by v čase registrácie žalovaného do volieb do orgánov územnej samosprávy obce Žehňa (voľby konané dňa 29. októbra 2022) nedošlo k zahľadniu, resp. ktorý by vyvolával právny stav prekážky voliteľnosti podľa § 6 písm. b) zákona č. 180/2014 Z. z., a preto najvyšší správny súd rozhodol podľa § 312j ods. 1 SSP o zamietnutí volebnej žaloby ako nedôvodnej.

70. Záverom tohto rozsudku Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zároveň apeluje na zákonodarcu, aby prijal právnu úpravu, ktorá bude reagovať na osobitosti zahľadzovania takých trestných rozhodnutí, ktorými dochádza k upusteniu od uloženia súhrnného trestu.

71. Tento rozsudok prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.